

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/94/2019
Identifikačné číslo spisu:	8113212129
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8113212129.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. B., trvale pobytom v N. XX, proti žalovanej Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze, so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8 C 86/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. septembra 2014 sp. zn. 6 Co 28/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18. septembra 2014, sp. zn. 6 Co 28/2014 vo výroku I. návrh na prerušenie konania zamietol, vo výroku II. potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov z 29. októbra 2013, č. k. 8 C 86/2013-110 a vo výroku III. žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2. Súdu prvej inštancie bolo dňa 28. novembra 2014 doručené podanie žalovanej označené ako „dovolanie odporcu proti rozsudku“, podpísané predsedom a členom predstavenstva žalovanej (pričom žalovaná nepreukázala, že by títo mali vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa), v ktorom uviedla, že je v dovolacom konaní zastúpená advokátom JUDr. Jaroslavom Škapincem. K dovolaniu však nepriložila plnomocenstvo preukazujúce oprávnenie menovaného advokáta konať v jej mene v dovolacom konaní.

3. Dňa 22. apríla 2015 doručil súdu prvej inštancie JUDr. Jaroslav Škapinec podanie označené ako „odporca dopĺňa prílohu“, ktorým odstránil vady žalovanou podaného dovolania. K tomuto podaniu však nepriložil plnomocenstvo preukazujúce oprávnenie menovaného konať v mene žalovanej v dovolacom konaní. Následne dňa 14. novembra 2016 doručil JUDr. Jaroslav Škapinec súdu prvej inštancie podanie označené ako „späťvzatie dovolania sp. zn. 8 C 86/2013“, ktorým späťvzal dovolanie žalovanej. K uvedenému podaniu taktiež nepredložil plnomocenstvo preukazujúce jeho oprávnenie konať

v mene žalovanej v dovolacom konaní.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa stotožňuje s odôvodnením a rozhodnutiami súdov nižšej inštancie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 470 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

7. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). To v prípade dovolateľky - právnickej osoby neplatí iba vtedy, ak za ňu koná jej zamestnanec alebo člen, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (viď § 429 ods. 2 písm. b/ CSP). Obdobné ustanovenie mala aj právna úprava účinná do 30. júna 2016 (viď § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“).

8. Z podaného dovolania vyplýva, že dovolanie podala žalovaná prostredníctvom F. A. H., predsedu predstavenstva a Ing. Pavla Fialu/ Ing. Heleny Vernerovej, člena predstavenstva, pričom v dovolaní uviedla, že je v dovolacom konaní zastúpená JUDr. Jaroslavom Škapincom. V podanom dovolaní chýbali dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods.1 O.s.p. K podanému dovolaniu nepredložila plnomocenstvo preukazujúce oprávnenie JUDr. Jaroslava Škapinca konať v jej mene v dovolacom konaní, ako ani nepreukázala skutočnosť, že zamestnanec/člen, ktorý v jej mene koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Dovolateľka následným podaním podaným prostredníctvom JUDr. Jaroslava Škapinca konkretizovala dovolacie dôvody. K tomuto podaniu však taktiež nepriložila plnomocenstvo preukazujúce oprávnenie JUDr. Jaroslava Škapinca konať v jej mene v dovolacom konaní.

9. Súd prvej inštancie (opätovne tretíkrát) uznesením z 24. apríla 2019, č. k. 8 C 86/2013-194 žalovanú vyzval na odstránenie väd jej podaní, okrem iného aj na odstránenie väd podaného dovolania. Táto výzva súdu prvej inštancie však nebola plne v súlade s predchádzajúcim usmernením najvyššieho súdu (ktorý vec súdu prvej inštancie vrátil ako predčasne predloženú na rozhodnutie o podanom dovolaní), pričom súd prvej inštancie uvedenú výzvu aj nesprávne doručoval správkyňi konkurznej podstaty žalovanej, ktorá na danú výzvu súdu prvej inštancie nereagovala.

10. Dovolací súd z dôvodu hospodárnosti konania (článok 17 Základných princípov CSP) opätovne spis súdu prvej inštancie nevrátil ako predčasne predložený na odstránenie väd podaní žalovanej, ale žalovanú vyzval na odstránenie väd jej podaní (a to podaní označených ako „dovolanie odporcu proti rozsudku“, „odporca dopĺňa prílohu“, „späťvzatie dovolania sp. zn. 8 C 86/2013“) uznesením zo 6. augusta 2019 sp. zn. 5 Cdo 94/2019, a to tak, aby preukázala, že zamestnanci/členovia, ktorí v jej mene podali dovolanie, majú vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ako aj, aby predložila plnomocenstvo udelené advokátovi JUDr. Škapincovi na jej zastupovanie v dovolacom konaní. Zároveň žalovanú poučil o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci podľa § 160 ods. 2 CSP ako aj o následkoch nesplnenia výzvy. Taktiež žalovanú vyzval, aby sa vyjadrila, či trvá na ňou podanom dovolaní. Žalovaná uvedené uznesenie najvyššieho súdu prevzala 13. augusta 2019, pričom na danú výzvu nereagovala.

11. Dovolaciemu súdu je taktiež z rozhodovacej činnosti známa skutočnosť, že žalovaná adresovala

najvyššiemu súdu list z 26. augusta 2015, ktorým oznámila, že „v každom prípade, kde je účastníkom konania Rapid life životná poisťovňa, a. s. IČO: 31690904, so sídlom Garbiarska 2, 040 01 Košice, je v zmysle pripojeného generálneho poverenia oprávnený za Rapid life životnú poisťovňu, a. s. ako účastníka konania v celom rozsahu a vo všetkých veciach pred súdom ústne aj písomne konať poverený zamestnanec Rapid life životnej poisťovne, a. s., ktorým je prezident poisťovne RNDr. Peter Talán“. Toto generálne poverenie sa týka všetkých procesných aj hmotnoprávných úkonov a konaní pred súdmi Slovenskej republiky.

12. Žalovaná však nepreukázala, že je v danom prípade splnená podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 CSP (predtým § 241 ods. 1 O.s.p.).

13. Nedostatok povinného právneho zastúpenia dovolateľky advokátom podľa § 429 ods. 1 CSP resp. jej zamestnancom alebo členom, ktorý za ňu koná a má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa podľa § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, je odstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Pokiaľ však dovolateľka napriek poučeniu o povinnom právnom zastúpení advokátom (a o stanovenej výnimke zastupovania zamestnancom/členom s vysokoškolským právnickým vzdelaním v dovolacom konaní) a výzve podľa § 436 ods. 1 CSP (§ 241 ods. 1 a 4 O.s.p.) uvedený procesný nedostatok neodstránila (keď nepreukázala, že by zamestnanec/člen konajúci v jej mene, mal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ako ani, že by JUDr. Jaroslav Škapinec bol oprávnený konať v jej mene v dovolacom konaní), tak svojím procesným postupom spôsobila, že v dovolacom konaní pre tento nedostatok nie je možné pokračovať.

14. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v dôsledku procesnej pasivity žalovanej a/ zostala nespĺnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP a § 429 ods. 2 písm. b/ CSP) a b/ nenastali také právne účinky, v dôsledku ktorých by právna úprava účinná v čase podania dovolania umožňovala uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

15. Najvyšší súd z týchto dôvodov dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP.

16. Nad rámec dovolacieho prieskumu najvyšší súd poznamenáva, že vzhľadom na vyššie uvedený procesný nedostatok nemohol prihliadať ani na späťvzatie dovolania uskutočnené JUDr. Jaroslavom Škapincom podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 14. novembra 2016.

17. Dovolací súd pre úplnosť zdôrazňuje, že v dovolacom konaní konal priamo so žalovanou obchodnou spoločnosťou, nakoľko predmetom konania je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku a tento žalobkyňou uplatnený nárok sa priamo netýka majetku žalovanej podliehajúceho konkurzu. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti aj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. februára 2015 č. k. III. ÚS 710/2014 - 35, v ktorom uviedol, že: „Ústavný súd po posúdení povahy uplatneného práva sťažovateľkou v konaní pred všeobecnými súdmi konštatuje, že sa priamo netýka majetku podliehajúceho konkurzu patriacemu úpadcovi. Sťažovateľka si neuplatňovala majetkové práva voči odporcovi, ktorý je v konkurze, predmetom konania bola žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, v ktorom súd preskúmava postup a rozhodnutie rozhodcu alebo rozhodcovského súdu. V uvedenom konaní zákon za striktné daných podmienok vytvára priestor pre súdnu kontrolu nad rozhodcovskými rozsudkami v medziach uvedených v § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Súdna kontrola je obmedzená na to, či boli splnené základné podmienky prejednávania a rozhodnutie sporu, vzhľadom na ústavne garantované právo na súdnu ochranu. Z uvedeného vyplýva, že nároky sťažovateľky v konaní na zrušenie rozhodcovského rozsudku nie sú majetkového charakteru. Preto podľa názoru ústavného súdu napriek vyhlásenému konkurzu na majetok odporcu nič nebráni tomu, aby všeobecné súdy rozhodli o žalobnom návrhu sťažovateľky (podobne napr. I. ÚS 158/04).“

18. V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (viď R 72/2018), lebo jej žiadne trovy nevznikli.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.